

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокє число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Осолінських ч. 11. партер
(фронт від ул. Тихої). Експеди-
ційна місцевка в Агенції Соколов-
ського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попереднє застереженє.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оголошеня
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісла-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesеня по 30 сот. від стрічки.

Народна карність — чи тероризм?

(Δ) У всіх культурних народів бачимо
всюди організації, котрі мають пособляти о-
сягненню ріжних цілей: бачимо заводові орга-
нізації промислові, торгові, господарські, орга-
нізації просвітні, шкільні, наукові — є та-
кож організації політичні. Чим більше нарі-
культурно або політично розвинути, тим біль-
ше має таких організацій, тим они ріжнород-
ніші. Розгляньмо ся н. пр. у Німців, а поміж
словянськими народами у Чехів, Словінців,
Поляків, а побачимо у них чимало політичних
організацій, відповідних усяким політичним і
суспільним сторонництвам. Є у них побіч кон-
сервативних організацій, також т. зв. вільно-
думні, поступові є також християнсько-суспіль-
ні, демократичні ріжних відтінків, соціялде-
мократичні і т. п. Всі ті організації мають
певні виховні у своїх уставах діли, до ко-
трих они змагають ріжними дорогами. Отсеї
змаганя викликають очевидно поміж пооди-
ночками організаціями і сторонництвами бо-
ротьбу, яка нероз доводить до чималого за-
огнення і розятрення. Однак мимо того там ува-
жають встановленє всяких сторонництв і відпо-
відних їм організацій чимсь зовсім приро-
дним, бачить в сїм прояви житя, розвитку і
поступу.

Чим більше нарід вироблений в культур-
нім або політичнім напрямі, тим більше там
одиниці осявідомлені, тим більше відчувають
потребу виявляти свої думки, свої пересвід-
чення і відповідно тим пересвідченням посту-
пати і ділати в житю.

Так буває у інших культурних, в народ-
нім і політичнім напрямі зовсім сьвідомих і
високо розвинутих народів. А якже представ-
ляє ся та справа у нас? Як у нас сторонни-
цтва, які організації і як они відносять ся до
широких народних верств?

У нас передовсім певна, на жаль доволі
навіть значна частина рускої осьвіченої ве-
рстви відчахнула ся від головного кореня і
пня народного, відцурала ся его рідної мови,
літератури і народности, стала або вишком
або таки і зовсім явно в супротивности до
руско-католи. Церква і проголосила єдність з
„великим русским народом“, засипає на-

ше селянство і міщанство всякого рода
„изданиями“, в котрих намагає ся запаморо-
чити здоровий погляд сих верств народних а
з підмогою бурс та інститутів для хлопців і
дівчат намагає ся сю „обединительну ідею“
защепити також в широких кругах осьвіче-
ної верстви, виплекати в тим напрямі молоде
покоління і таким способом в будучині утвори-
ти поміст для обрусительної ідеї і правосла-
вія на широкі розміри. В своїх змаганях не
перебирають обединительні проповідники в
способах, хватають ся навіть найострішого
тероризму, щоби тільки дійти до своєї мети,
а проворности, хитрощами, дволичністю, під-
лецуванем намагають ся навіть правитель-
ственні круги і польских керманців політи-
чних преднати для своїх змагань. В тим на-
прямі довели они до справедешного мистец-
тва, хоч останними роками розпалась на два
супротивні табори, котрі себе обопільно по-
борюють, однак і що до основних засад і що
до ціли своїх змагань не ріжняють ся поміж
собою і стоять сільно на перенім становищі
самостійности і окремішности нашого на-
рода, стали отже его відступниками.

Отже хоч рускі народні демократи а та-
кож радикали (як ми се недавно виказали з
переписки М. Павлика з Драгомановом) робили
з ними всякі консолідаційні спільки і сою-
зи, а навіть творили з ними спільні клуби,
не можемо їх признавати якимсь рускими
сторонництвами, бо они вира-
зно заявили, що не вважають себе Руси-
нами.

В дійности отже є тільки два зоргані-
зовані сторєнництва рускі, а іменно т. зв. на-
родно-демократичне (котре ви-
творило ся із злуки давніших народовців о-
позиційних з старими радикалами і соціял-
демократами) і радикальне зложене з
останків старих Драгоманівських радикалів і
молодого пррвосту. Народні демократи рускі
мають ширший і тіснійший Нар-
родний Комітет, яко верховну орга-
нізацію політичну і часопись „Діло“, „Сво-
боду“ і „Народне Слово“, а ради-
кали мають свій Радикальний Ко-
мітет і часопись „Громадский Го-
лос“. Т. зв. рускі соціялдемо-
крати з товариством „Воля“ і часопи-
сею „Земля і Воля“ є галузею меж-
народної соціялдемократії, з котрої черпають

для себе засоби на всякі агітації і видавни-
цтва, в дійности отже не є руским а меж-
народним сторонництвом, для котрого руска
мова є тільки середником агітаційним, а на-
родність — зверхною одежію, котру можна
перемінити або зовсім скинути кожного часу
і після потреби.

Програми тих трех сторонництв так ма-
ло розріженні, що перехід з одного до друго-
го є вельми недалекий. Вжеж н. пр. теперіш-
ний народний демократ і бувший сотрудник
„Діла“ (а тепер его дописець) та бувший ре-
дактор „Свободи“ В. Будзиновский, заявив
выразно, що н а р о д н о - д е м о к р а т и ч н а
п р о г р а м а є с о ц и я л і с т и ч н а,
а так само др. Трильовский заявив, що ра-
дикальна програма також є соціялістична.

Всі ті вгадані сторонництва послугують
ся голосними окликами свободи думки,
свободи слова і взагалі вільнодум-
ство у них безнастанно на умі і на явищі.
Однак все те вважають виключним своїм
привілеєм і борони Боже, щоби хто небудь
інший виступив і для себе з правом до сеї
свободи. Нехай лише зачепить хто питанє
про організацію духовенства, про християн-
ско-суспільну організацію або взагалі про ве-
дичне сил народних руских на консерватив-
них основах, — зараз на всі заставки розне-
суть ся оклики: народна зрада, розбиванє на-
родних сил, ретроградство, клерикалізм і т. п.
Хто не став під прапором „Народного Комі-
тету“, або під прапором радикальної „Січи“,
той після осуду сих комітетів не може бути
Русином, він зрадик народної справи, він
кирничик, він політичний мамелок, сервіліст
і що лише можуть придумати, щоби такого
відсудити від народної чести і слави. Ось та-
кі то сї славетні вільнодумці, — для себе
лише, але в дійности найкрайнійшї деспоти,
терористи і колиб лише так могли, як не
можуть, то відогралиб серед рускої суспіль-
ности не гіршу ролю, як Робеспієр, Дантон,
Марат свого часу у Франції. Може хто пога-
дати, що се злослива видумка вимірена на
те, щоби знеславити народно-демократичний
або радикальний табір і его керманців, ко-
трі повинні всеж таки почувати ся до певної
одвічальности за те, що говорять, печатають
і роблять головні їх помічники. Ні, се не ви-
думка, а суцї правда, а можна вивести ся
з видавництв під покровом „Народного Комі-

тету“ печатаних. Проголосив свого часу в дер-
жавній раді п. Будзиновский погрозу про ві-
шанє Ляхів на сухій вербі або про топлєне
в Сяні (чого випирало ся „Діло“ мимо сте-
нографічних протоколів), отже позавидував
ему слави редактор „Народного Слова“ і від-
грожує ся, що вже не Ляхи, але клерикали
повиснуть на тих сухих вербах. І такою стра-
вою з ласки „Народного Комітету“ кормить
ся народні верстви, таку дає ся їм просьвіту.
Такий корм розповсюджує ся по „Читальних
Просьвітах“ і чиж можна дивувати ся, що з
такого посіву сходить здичіле, варварске по-
коління, а все те з окликом „свободи думки“.
Не пригадують ся над сею роботою керма-
ничі „Народного Комітету“, що вихованє на
таких засадах покоління змете їх так, як
француска червь вишлекана Робеспієрами і
такими іншими провідирями змела описля
тих всіх, що з окликом мнимої свободи були
найстрашнійшими гнобителями.

На щастє починає руска суспільність о-
тямлювати ся і розуміти, до чого веде та
мнима „свобода думки“, а хоч не багато ще
можна найти таких людей в нашій суспіль-
ности, котрі мають відвагу висловлювати яв-
но і неустрашимо свої пересвідчення, хоч би
они як не подобали ся націонал-демократич-
ним і радикальним терористам, то всеж таки
можна бути певним, що думка думку родить
і наша суспільність почне визволяти ся зпід
сего страшного тероризму, що навізав на се-
бе патріотичну покришку, під якою криють
ся дуже часто погані личні змаганя. „Сво-
боду думки“ не може бути привілеєм і моно-
полем одного сторонництва, їх засади не мо-
жуть бути догмою непомильности дотичних
комітетів, котрі не хотять допустити до нія-
кої критики свого поступованя, до вияви ін-
ших пересвідчень, як їх власні, а всякі ін-
ші пересвідчення і змаганя пятнують народ-
ною зрадою і виломлюванем з народної кар-
ности. Навіть частина духовенства дає ся
ще ловити на такі оклики, не тямлячи, що
до часу лише становлять орудіє для осягненя
змагань одиниць, що захопили керму народ-
ної політики в свої руки і поза своїми по-
глядами все инше вважають народною зра-
дою. Проти такої насилї і такого тероризму
не перестанемо як найбільш рішучо проте-
стувати, не дамо собі відобрати права пред-
метової критики мимо погроз деяких псьмак,

Стефан Ковалів.

(З вагоди 30-літної его письменської
діяльности).

Від р. 1881 — 1911.

І знов один новий ювілей.

Один з тих тихих, негамірних ювілеїв
без ніяких шумних обходів, привітів та адо-
рацій...

Ювілей праці — тридцятьлітної праці...
для свого народа — на полі літератур-
нім...

Праця новелістична — і то по фейлето-
нах. Страх, яка она невдачна... „бо і хтож би
там фейлетона читав“... Ідуть в забутє і ніхто
їх і не споманє. І як они ішли в забутє
так і їх автор пішов би в забутє — колиб не
добрі люди зібрали їх разом і видали з
окрема.

І добре зробили...

Хто так близьке придивив ся житю Ко-
вальова, хто дивив ся, як то він ціле житє
своє посьвятив для свого народа... лише для
свого... кілька то соток і соток ночий не до-
спав над своїми новелями і науковими пра-
цями — як то він їх пестив і „лелїв“, чи-
стим вигладжував ним після до печати — сей
лише може спізнати як дорогою для нас 30-
літня праця ювілята, і як ми его повинні ці-
нити.

І скажу ще одно.

Ковалів — се автор з тих немногих ав-
торів... безпретенсійний. Не для слави,
не для розголосу, не для інтересу писав свої
твори.

Писав, бо чув в собі покликанє до писа-
ня — писав, що тяжко відчув, писав й те, що
пережив.

І нероз тяжко було его синам вирвати
дещо від него і „пустити до печати“.

На більше як пів сотні обчислюють его
новелі. А кілька забрав огонь? А кілька таки
справді загинуло під псевдонімами: „Дрозд“,
„Гой за корчмою“, „5 ка“, „Пятка“, або і без
псевдонімів?

І доперва збірне виданє его деяких тво-
рів, звернуло увагу і нашого ширшого загалу
на того Бориславского управителя школи і
таки і свої люди ним зацікавили ся.

Свої — кажу, бо чужі таки пізнали літе-
ратурну вартість его новелі і літератури: поль-
ска, чєска, російська, німецка і угорска (!) мо-
гут похвалити ся новелями Ковальова.

Ювілят, се син селянина. Вийшов спід
сільської стріхи, а сьвітло денне побачив дня
25. грудня в 1848 році. Броніца — малє село
в дрогобицькім повіті — се его рідинне місце.
До народної школи ходив в Дрогобиці у оо.
Василия на передмістю, до перших чотирох
клас реальної у Перемшлі. Та хоч і як хло-
пець рвав ся до дальшої праці, тяжка нужда
не дозволила ему їх покінчити і рад-нерад
пустивсь ювілят на дякоучителя, та коротав

своє житє у Сарнах, Торгановичах а потім в
Городниці і Броніці.

В році 1875 покінчив учительську семіна-
рію у Львові і вернув назад до рідного села
Броніці, де працював до р. 1879, де й оже-
нив ся з Анною з баронів L'Estoque, давної
і старої французкої родини, яка після фран-
цузкої революції перенесла ся до Австрії і
якої одна часть поселила ся в Дрогобиці.

В році 1879 переносять его до Борислава.
Тут він живе й до нині, тут і безвинно пра-
цює в школі і в літературі.

Українсько-руська Видавничка Спілька вида-
ла досі отсеї книжки Ювілята:

„Дезертир“ і оповіданя: „Безжурність“,
„Олекса Щулак“, „Крашена господа“, „Заві-
щанє“, „Моя перша їзда силою пари“, „В зі-
мівці“ і „Кого сеї неділь вибють“.

По майстерки малює нам бездомного
дезертира, який не міг лучшего місця найти
над Борислав... Тут і ховався він перед вла-
стями, тут і використовує его Панька Лопату
жидівня — де лише і як зможе... Ох тотя
жидівня...

В ній то бачить ювілят одно з найбіль-
ших нещастє нашего народу. І... хто не бачив
власними очима Борислава і не стежив зор-
ким оком, що захланність людска і егоїзм мо-
жуть зділати, як там жидова зуміла вихисну-
вати конституційні закони в свою користь і
всіх тих, що не порозуміли ся на сій консти-
туції, замінила на рабів-каторжників — тому

всякі описи не дадуть докладного погляду
про сю галицьку Содому“ (Похресник і и. опо-
віданя, Львів 1909. ст. 29).

Вскори за тим іде другий том: „Громад-
ські промисловці“ і оповіданя: „Китайска яб-
лінка“, „Дрогобицький Найда“, „Безконечний
швіндель“, „Ройтів шиб“, „Наслідки непорад-
ности“, „Рішуча хвиля“ і „Спиритко Бруц-
цак“...

І знов боліє автор над горем сего бідно-
го хлібороба.

Нужда — одна велика нужда так ярко
змальована, що читаєш і словзи мимоволі ти-
снуть ся тобі до очий. Та лише той Янкель
на селі живе собі в благодати: „Ба говоріть
собі що хочете, а я вам все своє повім, що
у нас Янкель зі всего хосен мусить мати, а з
грабєжів найбільше. Половина заграблєних пі-
шла на шарваркове, до сего пейзажа, до тої
поливаниці грубезної на коротоньких ногах, бо
він, бачите є в нас і заступцем начальника і
касіром до громадского ліса.

Оттак правду сказати а не згрішити, він
є цілою громадою „бігмеж цілою громадою“...
(Громадські промисловці — Львів, року 1899.
ст. 7).

Слідують:

„Риболови“ і оповіданя: „Совість“, „Ко-
нокради“, „З практичної школи“, „Чічі“, „За-
міть“, „Шляхотска шапка“, „Здрячі“, „Котюзі
по заслугі“, „Пригістник в Борислава“.

що жертвують ся „Народному Комітету“ із своїми послугами відорвати ролю народних жандармів або катів.

Допись з Сокаля.

Дня 25. марца с. р. відбули ся загальні збори філії Р. Товариства педагог. в Сокалі — на яких явило ся більше членів замісцевих, як місцевих, які в п'який спосіб не можуть оправдати своєї несприятливості, бо і час і день зборів був дуже догідний. Важнішою справою загальних зборів була справа отворення руских паралельок при гімназії в Сокалі. На жаль справа та дуже замотала ся, а винуватцями також і наші люди. Рада міська в Сокалі перед кількома роками рішила жертвувати суму коло 60.000 К на повну гімназію Коли сего року роблено сей контракт даровизни, хтось постарав ся о се, щоби в контракті додано слідууючу клявулю: „Застерігаємо собі (ніби рада міська), щоби в гімназії ніколи не було кляс паралельних з руским, або німецьким язиком“. Тимчасом рада міська ніколи такого рішення не ухвалювала! А однак сей фальшивий контракт, підписав оден Русин — член магістрату. Надто сей контракт затвердила рада повітова, зглядно єї виділ, в котрім знов засідає оден Русин — а ще цікавіше, що той контракт підписав член крайового виділу — Русин, що запевнював урочисто перед тим, що буде справа шильнувати!!

І цілком справедливо замітив оден учасник загальних зборів про ту справу: „Як би се був зробив Барвінський, кілько би то крику було? але повеже се зробив Кивелюк, то нічо, бо він не дуже винен, бо тоді женив ся, отже був розсіяний“. Удавали ся ми до пана посла Петрушевича, але він також нічо не зробив в тій справі.

Дня 25. марца відбули ся також загальні збори „Повітового кредитового Товариства“, однак се товариство дуже слабо розвиває ся, понеже оно не має в повіті довіря, бо стоїть на виключно партійнім (радикальнім) становищі. Може в часом справа змінить ся, однак тепер виглядів ще нема.

В товариській житю повний застій, що лише хто хоче щось працювати, так зараз інші старають ся тій праці ставляти перешкоди. Цілу осінь занята була наша громада спором двох професорів, одного з семінарії, а другого з гімназії — вкінці оба виписали ся з товариства „Руска Весіда“. Інші члени громади гнівають ся зі собою задля сего, що на вечерицях в честь Шевченка не дістали місця в першій ряді, — от як на провінції!

Були у нас і Гуцули з представленим „Верховинці“, але певно Сокаль будуть пам'ятати. Помимо сего, що голова філії „Просвіти“ подав просьбу о дозвіл представлення, то таки староста в Сокалі зажавав представлення кілько годин перед самим представленим, а навіть грозив жандармами, що наших Гуцулів-аматорів цючасом вживене з Сокаля. Дошперва за запрошеннями личними (як на довірочні збори) при замкнених дверях, відбуло ся то представлення. У нас в Сокалі майже всі віча відбувають ся яко довірочні збори, але представлення за запрошеннями і то такої старої штуки — то річ, здаєсь, віде не чувана.

Вкінці і веселу вістку подаю: а іменно зачала ся будувати захоронка для дітей і дівоца бурса („Інститут“) — так, що є надія, що по вакаціях вже наші дівчата не будуть потребувати пхати ся до інтернату польських матечок і винародовляти ся.

Поляки в Сокалі будують вже четвертий костел, який стане на самім ринку.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Військовий закон і язикове питанє в карнім поступованю військовім є в сій хвилі головною журбою монархії і обоцільних правительств. Доси не можна було довести до порозуміння, а положене політичне наслідком того так заострило ся, що „Montags-Review“ звістила вже про можливість кабінетового пересилєня і відставку обох кабінетів, наколиб не прийшло до порозуміння. Так само N. W. Tagblatt завеняє, що може дійти до формальної відставки обох кабінетів. Однак сї вісти є пересадні, бо при всіх трудностях які виривають задля згаданю справи війско-

вої, цїсар не згодив би ся ані на відставку в сій хвилі бар. Бінерта з огляду на недалекі вибори до держ ради, ані на відставку гр. Куен, бо се викликало би в Угорщині нове змішанє, якого монарх собі зовсім не бажає. Переговорів оба міністри предсїдники не перервали а гр. Куен остав у Відні, щоби дальше вести переговори. Але й поновні переговори не довели до ніякого вислїду. Після передполудневого послуханя обох міністрів-предсїдників у цїсаря відбула ся в понедїлок о 3 їй год. нарада бар. Бінерта з гр. Куеном, але й она не довела до рішення.

Заграниця

Молодотурецкий тайний комітет в Солуні, котрого змаганнями дійшло до перевороту в Туреччині і введеня нинїшного конституційного ладу, став у дійности народним конвеннтом, котрого приказів були приневолені слухати султан, правительство і парламент, а не раз министерство, як ми се свого часу звіщали, переходило важкі пересилєня під навром молодотурецкого комітету. Сей тайний комітет кермував державною політикою, а комітет знов був приневолений слухати постановлює, зложеної з великого межинародного жидівства і масонерії. Тепер молодотурки отамили ся, що они є тільки орудем межинародної масонерії. В молодотурецким комітеті настало пересилєне, що довело до розлому, а молодотурецкі дисиденти заявляють рішучо, що они виступають проти масонерії. Офіцірам мали забронити бувати в масонських льожах, а роздратованє таке велике, що може довести до проливу крови. Жидівство намагає ся відвернути ту ненависть в инший бік і представляє ворогами держави противників масонерії. Тепер звіщають, що на разі зверхній розлом в молодотурецким комітеті відвернений наслідком уступчивости солунської групи. При найближшій нагоді уступить імовірно Джавід Бей міністер скарбу (жид), а вплив єго і єго дорадника Спаніоля Сальма уважають переломаним. Дисиденти обстають за безнекою прав султана і калїфа.

Положенє в Марокку вельми грізне, а вісти вправді непотверджені запевняють, що Фез находить ся уже в руках повстанців і що султан Мулей Гафід звидтам утік. Населєне Марокка настроєне тепер проти Мулей Гафїда і вижидає привернення усунєного султана Абдуль-Азіса. В Марокку проголошуют „святю війну“ проти Мулей-Гафїда і чужинців. Очевидно буде Европа приневоле на вдати ся в сю справу. Франція праготує висилку дальших війск, але й Іспанія вельми роздратована тими подїями думає виступити із своїми правами до Марокка, але Франція не хоче о тім чути. Тимчасом висилка значнїйшого війска французского викликає занепокоєне Німеччини, щоби Франція хочби часово не заняла Марокка. Становище Німеччини могло би Франції наробити клопотів. В Іспанії побуюють ся, що висилка дальшого війска французского викличе загальне повстанє в Марокку і тому іспанське війско стоїть на поготові.

В Мексину начальник повстаня Мадеро і представник правительства Наварро підписали п'яти днівний розєм. Тепер мають почати ся переговори про мир, а услїва ставлені правительства мають бути вельми лагідні. Питаня про уступленє президента Дїяца не підношено.

З виборчого руху.

Українські соціалістичні репильники. Наші соціалістичні демократи стоять на службі у своїх польських і німецьких товаришів, від них побірають відповідні фонди і ними тровлені розвивають народний український рух. Ось вам документ, який посвідчить як найкраще про се, із якого жолоба черпає „червонє“ товариство свої гадючі фонди. У відозві заграничного комітету польської партії соціально-демократичної находимо слїдууючий уступ, який приводимо дословно: „Взявємо вас рівнож, Товариші і Товаришки, до енергійного збирания складок в користь української партії соціально-демократичної Галичини і Буковини. Побіда сей партії є нам дорога не лиш зі становища міжнародної солідарности, але становить коначне услїве триумфу пролетарської справи на Сходї Європи. Бож пам'ятаймо, що задачю У. П. С. Д. (Укр. Парт. Соц. Дем.) Галич. і Буковини є пхнути (!) руский нарід

до борби з магнацко-клерикальною реакцією австрійского забору, як так приладжене підвалін до створення могутючого соціалістичного руху, який би рушив незчислим маси українського селянства і пролетарияту проти Росії. Їх побіда отже нашого побідою, є побідою революції, а повага хвилі нинїшньої причинить ся напевно до скріпленя лучности свідомого руского пролетарияту з польским для спільної боротьби. От, де репильники!

Що наші соціалістичні-демократи, поминувши вже їх дволичність в національній справі, є патентованими киринниками, о тім не може бути двох гадок. Виборча акція потверджує наш осуд вповні.

Мов на замовленє висуюють они майже в сїх своїх сотників і десятників ситих і голодних псевдопролетарів на виборчу лінійю в сільські виборчі округи, де їх у більшій часті ніхто ніколи не бачив при народній роботі. Міста, от хочби Львів, де визначнїйші із руских соціалістів чимало вложили праці до поширеня своєї погубної ідеї, оставляють ся польским „товаришам“; села, де всяка праця почавала в руках не соціалістичних, здобуває ся демагогією, часами терором і розбоям.

Та сю киринну роботу виправдує голосна, не тайна вістка, що соціально-демократичний розбій куплений ціною звинкої монети. Маючи „пролетарский“ грїш в кишені, острій язик у зубах, повно обіцянок за паузою пустили ся наші „червоні“ товариші по посольске „довіре“ між несвідомий народ з своїми непрошеними кандидатами, яких назбирало ся таки чимало.

От в останнім часі висунєно на округ 55 (Надвірна-Делатин-Солотвина і т. д.) кандидатуру др. М. Новаковского, адвоката в Богородчанах, а на 59. округ (Станіславів-Галич-Богородчани і т. д.) Ю. Бачинського, канд. адвок. у Львові.

З народного боку видвинєно, як нам доносять, на мійський 31 округ (Броди-Зборів-Озірна) кандидатуру ем. проф. В. Савата.

Львівський „Народний Комітет“ затвердив п. Івана Грабовенського з Долини, на заступника п. Романчука.

Москвофіли обох таборів розпочали вже на добре лаяти ся взаїмно і на всі боки, куди попаде. Тому що і „новокурсники“ і „старокурсники“ свої виборчі рахунки оснований не на своїй власній силі і симпатії у народа, лиш числять їх після ласкавого „widzimisie“ своїх сильних хлібодавців, у сій лайці замітно тільки їх рабську політичну неміч. Правда невїйшними у своїх рахунках хотїли би бути „новокурсники“, маючи якийсь там десяток молодежи за собою і найбогатші фонди виборчі, але хлопоту наробив їм і їх імени серед народу Дудикевич своїми „сдїлками“, а крім сего Галичина все ще не російська губернія, де одво „по сему бытє“ створило би „русский“ нарід і „русских“ послів — а так поки що жандарми, що прихвалювали Глобовицкого, відкривши правдивий стан виборчих комбинацій, немов привалили скалою „розмах“ російських крил молоденького російского отаха. Коби лише не багато мукі!... За сим новоплодом не багато пролемо сльоз...

З польських кругів. Поїхав п. наміник Божинський на сьвята до Кракова і при тій нагоді бачив ся, зглядно приймав на послуханю кількох визначнїйших політиків ріжних таборів, висловлюючи певно свої погляди на способи уздровлення польского представництва у Відні. Вільно кождому, навіть всепольскому, чи москвофільскому новинареви мати свої погляди на політичні справи, не вільно їх однак мати після всепольской „високо нагородовой“ думки політичному управителєвкраю. Із здогадів, неправдивих слухів комбінують собі всепольські політики дивоглядні і смїшні висновки. Розносять по часописям неймовірні вістки про формованє намісником якоїсь противсепольской ковалції і т. д. Розпочинєє ся формальний бій ізза нічого.

Другим важним моментом у розвїтку виборчого руху серед польских кругів є віче п. Левенштайна в Дрогобичи, яке розбили єго таки виборці, не повзаяючи єму говорити і ухвалюючи для него заяву недовіря. Починєє ся, як бачимо, і в польских та жидівских таборах виборчий „танець“.

А кандидатів сила непомірна! Подаємо їх за польскими часописями, очевидно на їх рахунку правдомовности.

Отже на місто Стрий ітд. кандидувати буде В. Дулемба, на місто Борку ітд. гр. Е. Дідушицкий, на Бережани ітд. міністер В. За-

лєвський, на Дрогобич ітд. др. Левенштайн, на Коломию Клеский, на Ярослав ітд. др. Рихлік, на Броди ітд. Колішер, на Станіславів П. Ствертня і жид Ед. Равх. У Львові крім п. Томашевского і Глобовицкого, кандидувати буде в VI. окрузі третій всеполяк п. Бузек. На сільський округ 70 (Скалат-Гусятин ітд.) став гр. А. Голуховский, на округ 51 Сянік Римаан ітд. судия Шафран.

Польські соціалісти ставлять поки що лише в двох сільських округах кандидатів, се є в окрузі 35 (Хшанів-Явожно і п.) тов. Ж. Жулавского, а в окрузі 40 (Краків, Підгірє і т. д.) тов. І. Дашинського. Крім сего ставлять они Дашинського в Кракові, а др. Бобровского в 19. мійским окрузі.

Хросимо бігховити перегулату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Мартина; римо-кат.: Теофіля. — В п'ятницю: руско-кат.: Аристарха; римо-кат.: Віталїса.

— **Здоровлє нашого монарха** як доносить нинїшня телеґрама з Відня, є вже зовсім вдоволююче. Дня 2. мая цїсар поїде до Будапешту на кілько тижнів.

— **Судова розправа проти руских академиків,** перервана з приводу сьвят обох обрядів, розпочинає ся завтрашнього четверга о 9. годині рано. Розправа має протягнути ся до половини червця, бо має бути переслуханий ще околом 100 сьвідків, а потім будуть місцеві оглядини на університеті і конфронтація сьвідків на місці.

— **Просьвітний рух на селі.** З Золочівщини пишуть нам: Просьвіта серед наших селян з кождим роком чим раз більше розширяє ся, будить тисячі, тисячі заспанних, впливає в їх душі нестримний запал до народного діла. Милі вражїня відніє я приміром в селі Кутах біля Олеська, кола я по довгім часі загостив там знову на Великодні сьвята. Рано першого дня сьвят спїшать Сїчовики (сокільська „Січ“) навіть старші з синїми лентами до церкви, в церкві гарно спїває хор молодежи під проводом тамошного учителя Службу Божу, а по полудни цвигтар забарвлює ся знову лентами, дівчата спївають патріотичні і народні пісні, а хлопці роблять виправи. І все то так гарно, аж душа радіє!

Але тут приходить щось несподіваного. Ми бачимо ту чорну сотню московску найтемнїйшої частини населєня, яку як всюди, так і тут не можна ніяким способом освоїти і она їде проти Сїчовиків і перешкаджає їх виправам. На другий день має відбути ся представленє „Невольник“. Вночі кацапи розтинають куртину на дрібні кусочки, щоби лише перешкодити представленю. Та щож, невдало ся. Представленє „Невольника“ відбуло ся як найгарнїше у своїм власнім Народнім Домі, який виставили кутські селяни власним коштом протягом майже місяця! Справді треба подивляти сей запал, сей патріотизм нашого селянства. Ві второк о год. 6. прибувають на представленє зі сусїдних сіл Ожидова і Соколівки до 50 Соколів у відзнаках. Театральна сая наповнює ся густо школярами, дівчатами, жінками і старшими господарями. Драматичний кружок кутської селянської молодежи відграв драму Зарицкого „Невольник“, як на свої сили, гарно і добре. По скінченю відспівано „Ще не вмерла“, „Коли Україна борбу розпочала“, „Не пора“ і много инших народних пісень. Селяни так були одушевлені, що по просту не хотїли виходити із салі, лиш спївали народні пісні. В третій день сьвят відограла селянська молодеж знова драму „Сїльські аристократи“. На представленє заголосило з Олеська і Юськович до 60 Соколів. І знова сая повна набита, а з всіх грудий лунає з завязем народний гимн і всі наповнені надїєю і сильною вірою на ліпшу свою будуччину розходять ся домів. При тім сказати мушу, що заслуга всего того руху є передовсім учит. Мацюка, якого недавно перенєсено. Справді, народних, сумлїних робітників є дуже мало, бо звїсна річ, є ліпше спати як працювати. Але вся інтелїгенція, яка є на селі, повинна тямити, що кождий добрий вчинок хочби і найменшїє є одним моментом побіди, одним щецлем культурного піднесєня нашого селянства.

— **Видалєно з границь Австрії** російского студента, Серґія Колоса з жінкою Оксаною і

російського підданого Горальчука за те, що, як каже „Діло“, найдено в їх мешканню відомі революційні відомості. Від себе додає „Діло“, що „польські й московські гончі, а за ними й наші репрісійники можуть триюмфувати“. Та про сю справу завтра напишемо трохи більше.

— **Недільний відпочинок для дневникарських звітників.** На оновішніх зборах тов-а польських дневникарів у Львові обговорено справу недільного відпочинку для дневникарських звітників, які в неділі мають найбільше праці з причини ріжних зборів і віздрів у Львові. Між иншим бесідники промовляли за бойкотуванням недільних нарад і непоміщуванем з них звітів в часописях. Справу передано ввідлові до порішева.

— **Зелізняця Яворів-Краковець-Любачів-Цішанів.** Сими днями відбуло ся в повітовій раді в Яворові віче горожан в справі продовження львівсько-яворівської залізниці до Краківця, Великих Очків, Любачева, Цішанова і російської границі. Вічу проводив о. пралат Волошинський. Др. Кароль Черний вилосив в тій справі просторий референт і представив конечність продовження сеї залізниці. На сю тему вивязала ся описля жива дискусія, в якій зі всіх сторін жалували ся на занедбанє під тим зглядом яворівського повіта. На закінченє ухвалено резолюція, в якій зібрані домагають ся як найскоршого побудованя залізниці з Яворова на Краковець і Вел. Очи до Любачова евентуально до Бобрівки, а заравом звизають своїх послів, щоби поперли ту справу у правительствя. Удають ся з просбою до мін. залізниць д-ра Гломбінського, щоби виведнав на сю ціль державну фінансову поміч, звизаючи, що лише сей напрям залізниці є для інтересів краю хосенний, а для розвою і піднесеня повіту дає цільковити запоруку. Вкінци віче звизав всі дотичні громади, щоби всі жаданя належато поперли. Для виконаня тих ухвал і взагалі для успішного веденя будови сеї залізниці вибрано тіснійший комітет, в якого склад увійшла: ш. д-р К. Черний (яко голова) Карчевський (член ради повітової), Ляхович (бурмістр м. Яворова), Лякс (бурмістр) інж. Лндерський, гр. Шептицький (маршалок пов.), Щерба і Тирович староста в Яворові).

— **Релігійні конференції для офіцерів.** В днях 3—5 с. м. прислухували ся в викладавій салі офіцерської школи, в т. з. „Softkaserne“ численно зібрані чинні офіцери всіх родів орґужа армії конференціям о. Карла ф. Андлея, влена Ісусового Чиву. Між учасниками було також багато штабських офіцерів, урядників військової интендантури, і ціле військово духовенство віденьського гарнізона. На чолі учасників стоїть полевий маршалок архив. Франц Сальватор, від якого імовірно вийшов почин уладженя викладів, які повинні би вїйти в звичай рівнож в інших містах, що є військовими гарнізонами.

— **Великі пожари.** В селі Розважи, золочівського повіта пішло дня 24. с. м. майже усе населенє до матерної церкви в Підліску (місце уродин М. Шашкевича). Около 11 год. рано стріляли два хлопці з пістоleta під столодою господаря Сафата Моспапа, в наслідок чого столода нагло заняла ся. В протягу 15 минут, заки надбігли люди з церкви і надїхали пожарні сторожі, було вже в огни 50 селянських загород і цілий фільварок державців п. Пунчертів, котрі були сею дня на весілю у Львові. Вєсь добуток тих 50 селян згорів до тла, так що лишило ся їм тільки то, що мали на собі. Згоріло багато домашних звїрат, майже всі кури, а навіть гроші і вартістні папери. Шкоду обчислено в приближеню на 100.000 К, з того лишень 33 господарств було обезпечених, а то в Краківськім товаристві 3 господарства і фільварок, 2 господарства в „Славї“, а решта т. є 28 господарств в тов. „Дністер“, який виплатить 28.300 К відшкодованя, 17 господарств оцінених на 18.000 К не були обезпечені. Єслиб не се, що в несповна 20 минут явило ся 10 пожарних стьгів сокільських з поблизьких місцевостей, які якби вінцем окружили пожежу, було би певно ціле село пішло з димом.

В неділю вигоріло пів села Повітна в городецькім повіті. Причиною нещастя була також великодна стрілянина.

Дня 19. с. м. вибух в місті Борщові на передмістю в саме полудне, внаслідок необережності дїтий, великий огонь і в кількох хвильках обняв сусідні дома і будинки. З міста посмішили люди на поміч, не прочуваючи, що небавом і їх дома стріне така сама судьба. Внаслідок сильного вітру, з нечуваною скоростью перекидав ся огонь на всі сторони, а попер

якій пів години горіла вже дома на противній стороні міста. Всяка поміч внаслідок недостатчї людей і пожарних приладів, в часі пожежі на так великім просторі, була безуспішна. Жертвою сеї пожежі упало поверх 100 господарств, на шкоду коло 200 тисяч корон, з чого лише мала часть була обезпечена. Около 80 родин нашло ся нагло без даху над головою. Пожарні стьги сокільські з Озерян, Королівки і „Сїч“ зі Скали працювали до самого рана над гашенем огню. Звизав ся вже комітет і відїв ся до властей о чим скоршу поміч, яка є конечна, бо жертвою катастрофи паде переважно найбільшє населенє. Дуже сумно, що таке місто як Борщів доси ще не має пожарної сторожі. Заложено там — як нам доносять — пожарну філію львівського „Сокола“, але она спить. Може тепер пробудить ся і возьме ся до роботи. Чи може жде, щоби Поляки або жидаи зорганізували свою добровільну сторожу?

— **Старообрядовці а унія з Римом.** Недавню подали ми за „Gazet-ою kościeln-ою вістку про переговори між римскою столицєю а старообрядовськими російськими єпископами в справі унії сеї секти з католицкою Церквою. „Gazeta wieszczoга“, яка вельми запопадливо абирає точні інформації про всі важніші події, подає розмову свого співробітника з Екс. о. Митрополитом гр. Шептицьким, з архієпископом о. Більчевським і о. єпископом Бандурським додаючи до сего, як вступ, короткий начерк про російські секти на основі творів російського письменника Пругавина „Роскольт і сектанство въ русской народной жизни“ и „Религиозные отщепенцы“.

Сектарство становить в Росії оден з проявів релігійного житя і представляє его численна, бо більше чим 20 мільонова маса людей. Найсильнійшою однак по числу є секта старообрядовців, які начисляють 10—12 мільонів, а яка повстала незалежно від якогоб не було західно-європейського релігійного руху і є до сеї степені чисто російським вятвором, що поза Великоросією не було їх зовсім аж до часу, від якого на сей рух починають ся сипати переслідованя російського правительствя. Причини повстаня сеї секти не можна дошукуватись, як думають деякі православні єрархи, в темноті російського простолюда — в фанатизмі і ненависти темних до деяких формул урядової російської церкви; після Пругавина повстанє сеї секти було протестом російського люду проти загарбана его прав осередню властїю. При своїх народинах раскольники-сектарі звизали, що церква повинна бути народною, а не впроваджувати нових звичаїв, яких собі народ не бажає. А коли сю секту викляла собори і покарали головних проводирів сеї секти — секта з своєї сторони викляла правительствя з его духовенством, схоронила ся на пустино, звідки голосила ненависть до всього, що не є народним. Всі козацькі бунти в XVII. віці були рівночасно і бунтами раскольників. Найголовнійшою однак причиною, що сотворила пронасть між старообрядовцями а православною церквою, було справленє літургїчних книг з порученя собору, що відбув ся в 1654. році після зарядженя московского патріярха Нікона. Старообрядовці, що служили при війську, під проводом Стеньки Рязина, зірвали ся до оружного бунту проти сїх новостей і їх протектора царя, деякі монахи, прим. із соловийського монастиря перестали молити ся за царя. Рівночасно виступило правительствя із давленєм сею релігійного бунту, а за панованя царя Софії палено старообрядовців на костїрах. Та власне се здавлюване привязувало ще більше сектарів до своїх пересвідчень і окружувало їх німбом мучеників. А коли цар Петро I. зніс московський патріярхат і утворив на его місце в 1721. році „Святїйший Синод“, старообрядовці стають ся релігійними революціонерами. І аж до 30. цвітня 1905., се є до повня толеранційного указу карано строго за принадлежність до сеї секти, яка одна через се єднала собі чимраз більше прихильників. Зі ст. рони св. Столиці роблено нераз заходи приєднати сю численну секту до св. католицкої Церкви, але безуспішно. Тому, коли тепер рознесла ся вістка про навязаня переговорів між св. Столицєю і Старообрядовцями, всі вірні діти Апостольської столиці з запертим віддихом прислухують ся сїй вістці.

Архієп. Більчевський нічого не знає про переговори, хоч були слухай переходу старообрядовців до католицкої Церкви. Рівнож Екс. о. Митрополит Шептицький про се нічого не знає, тим більше що зі згляду на крайню репресїйне становище правительствя годї тепер про се думати. В тим самим дусі говорив і єпископ Бандурський. Так отже вість, що грянула ангельским співом між католицку сімю, на жаль не справджує ся.

— **3 Карова пишуть нам:** До чого доводять жидівська самоволя, нехай послужить факт, який став ся в селі Карові, равского повіта, а таких подій у нас начислив би тисячі. Жид різник в Угнова купив корову у селянина і мав єї забрати сейчас по своїх святах с. є в велику пятницю. А що жид хотів говви допечи, то не забрав корови в велику пятницю, а прийшов по неї у Великодну неділю. Селянин, шануючи рокове свято не хотів жидови видати корови скорше як в середу або бодай ві второк вечер. Тимчасом жид пішов за жандармом і за недовгий час прийшов з жандармом в неділю по корову. Селянин і на інтервенцію жандарма Б., дуже здєнервованого чоловіка, відповів, що у него свята і корови не видасть. На те віддалив ся жандарм і стрїтивши на дорозі перебуваючого на святах жовніра, велів єму арештувати селянина. Жовнір почав звиняти ся, що він не є в службі і не може арештувати селянина; на то жандарм відобрав жовнірови „Ур-люпас“ та куплю і відвїв єго до арешту до Угнова. Таким поведєнем жандарма обурили ся усі молодші парубки і коли на другий день (в понеділок) ваїхало знова до Карова кільканаїцять жидів з Угнова, а жидаи під олікою жандармів почали остро прозивати ріжними неприличними викликами селян, серед селян настало страшне розярєнє, яке перемінилось в чинну борбу. В борбі дісталось сиривдї жидам і жандармам. Сейчас зателеграфовано до Рави по дві компанії війська і до дооколичних жандармів, щоби прибули до Карова. Зачались арештованя і ще гірша зневага свята. Чи нема на се виходу, щоби жидаи не волочились в неділі і свята по селі і не провокували з помочю жандармів спокійних, побожних селян? До чого се доводить показало ся тепер: 29 селян разом з вїйтом увязнено, а в селі урядуює 8 жандармів. Такі сумні свята ми мали.

Ф. С.

— **Переписна Редакція.** Вп. о. I. в Стр. Ми не ставили Вашої кандидатури, а лише вазвачили, що Ви могли би кандидувати. — Вп. о. Д. Б. в П. Помістимо завтра.

— **Двомісячний курс для дївчат, пригтовляючий до учительської семінарії, устроює „Жіночїя Кружок Р. Т. П.“ у Львові з днем 1. мая с. р. Зголошувати ся можна, від 27. с. м. позавши, в канцелярії Р. Т. П. (ул. Мохнадского 12) або в сам день розпочата курсу в школі ім. Шевченка. Наука відбувати ся буде що дини в пополудневих годинах. За управу Кружка: К. Малюшка.**

— **Іменованя.** Цісар іменував приватних доцентів з титулом надзвичайних професорів д-ра Романа Ренцкого і д-ра Макс. Германа надзв. професорами для патології і терапії внутрішних недуг, аглядно хірургії на львівськім університеті, а прив. доцентова д-рови Юл. Марішлерови надав титул надзв. професора на універс. у Львові.

Міністер торговлі іменував старшого почетового завідателя Теоф. Косоногоу в Тернополі директором почетового уряду в Перемишлі.

Кр. Рада шкільна іменовала заступниками учителів в гімназіях: Івана Смулку в Перемишлі (Засяне), Івана Флюнта в рускій гімн. у Львові, Алекс. Яницького в Теревовлі і о. Ал. Гонду в Яслі.

— **3 залізниць.** Дня 4. мая 1911. о год. 9. відбуде ся в товарових магазинах стації Ярослав прилюдна ліцїтація невїдобраних товарів як: коняк, рум, лікери, сїрники, порцеляна, фарби, рури залїзнї, матерїй вовняні і т. п.

— **Кароль Беднарський,** довголітний директор друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, упокоїв ся у Львові дня 23. с. м. в 63. році житя В. є. п.!

— **Кароль Беднарський,** довголітний директор друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, упокоїв ся у Львові дня 23. с. м. в 63. році житя В. є. п.!

— **Кароль Беднарський,** довголітний директор друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, упокоїв ся у Львові дня 23. с. м. в 63. році житя В. є. п.!

— **Кароль Беднарський,** довголітний директор друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, упокоїв ся у Львові дня 23. с. м. в 63. році житя В. є. п.!

на двірці привітаній. Дня 8. мая відбуде ся на его честь галевий обїд. Королеви дадуть почетну дружину.

— **Колошвар.** (ТКБ). Замкнено тут державну фабрику тютюну з приводу страйку частини робітників в числі 1150.

— **Рим.** (ТКБ). Прибули ту шведский король з королевою; на двірці привітали їх італійский король і королева.

— **Ахілейон.** (Бюро Вольфа). Цісар Вільгельм гостив онодї всіх офіцерів австр.-угорск. ескадри, яка ту прибула, а потім відвїдав австро-угорский корабель і перебув на нїм півтора години.

— **Рим.** (ТКБ). Ново іменованій австро-угорский посол при Ватикані князь Шенбрун ф. Гартенштайн вручив вчєра Папі на торжественнім послуханю свої уповновласнюючі пїсьма.

— **Любляна.** (ТКБ) При виборах до міської ради на основі нової виборчої ординації з пропорціональною системою вибрано 23 радних з народно-поступового стороництва, 14 зі словін. людового стороництва, 7 Німців і 1 соц. демокр.

— **Солунь.** (ТКБ). Стан в скутарскім вїялеті незмінений. На черногорскій границі приходять до безнастанних кровавих стрїч.

— **Будапешт.** (ТКБ). Палата зїбрала ся по святах на засіданє. В загальній і подрібній дискусії прийнято бюджетову провізорію на два місяці се є до кінця червня. В дискусії предсїдник міністрів гр. Куєн-Гедернари відпер заміти, немовби правительствя не додержало своєї програми. Віз запевнив, що правительствя знає тягар жертв, які видає ся на армію, однак сї тягари не захитають в краю культурних і господарських інтересів. На заміти, що відносять ся до неприязного становища правительствя в питаню карної військової процедури, відповів міністер: „Є правдою, що сею питаня не вивисено ще, правительствя отже не може в сїй справі заявити ся. Можу однак запевнити, що підчас переговорів над сїм питанєм я не хотїв станути як глядїатор, але старав ся і стараю ся доси агідно з моїми обовязками і законами вести сї конференції, щоби обезпечити наші права і наші закони, при чїм беру на агляд сильні інституції. Конференції покінчат ся в найбільшїх днях і тоді буду мї внести в палаті начерк військового закона, рівночасно інші, що будуть лучити ся з сїм внесєнем. Що до виборчої реформи, то мусять ся єї полагодити без нараженя народного інтересу. Вкінци заявив предсїдник кабінету, що нема ні одной причини до виступленя проти вільномулярських лож, поки їм не докаже ся, що переступають закон. Дальша бюджетова дискусія нинї.

— **Париж.** (ТКБ). Аг. Гав доносить з Тангеру про поголоску, що дневникара Гїла ворохобники взяли у полон і над ним знущали ся. Гїль з початком цвітня вїхав з Тангеру до Феау, по дорозі був в Мегалі Бремонта, почім мав намір удати ся до племені Бені Мітр.

— **Тангер.** (ТКБ). Аг. Гаваса доносить з Рабат, що Мулея Жїна, брата Мулея Гафїда оголошено в Микїне султаном. Війська ограбили околиці, кількох жидів убито.

— **Париж.** (ТКБ). (Вг. Гав.). З Фецу доносять під датою 12. с. м., що артилерія і пілота відперла напад ворохобників.

Всячина.

— **Олімпійські ігрища в Швеції** відбудуть ся в Штокгольмі в 1912. р. Місце сїх ігрищ буде віддалене о 6 минут їзди трамваєм від середини міста. Роботи над уладженєм сего спорту вже тепер в повнім ході. В програму тих ігрищ вїйдуть: борбництво, руханка, гра в ситківку і копачий мяч, плаванє і т. и. Степениці містять 50.000 видців Кошти будови виносять около мільон корон, а мають бути зібрані через льотерію, котрї дохід обчислено на 2½ мільона корон. Решту т. є 1½ мільона призначено половину комітетови, що оргавізує ті ігрища, а другу половину призначено шведскому спортовому Союзови і на покритє коштів адміністрації. Для інструкторів молодежи, яка має взяти участь в ігрищах призначено 70.000 К. Борбництва учить Ернест Гертбергер, за що дістає 2.000 К. місячно і Іван Тублїсто, який дістає 1.000 К місячно; плаваня учить Charles Hurley за винагородою 500 К місячно. Інших інструкторів ще не законтрактовано. Так то у інших народів цїнять спорту, не так як у нас.

— **Розвязка загадки сфинкса.** Під таким заголовком появила ся в прасї відомість о одній науковій гіпотезі, котра пояснює єство єгипетского сфинкса. З тою гіпотезою виступив проф. Райснер, управ. єгипетської наукової виправи. Перед кількома днями вилосив проф. Райснер в Бостоні, на інавгурації стариннистий, привезених тою виправою, відчат, в якім доказував, що сфинкс є в полученєм голови Фараона Егефрена (XXIX. в. перед Хр.) з кадобом льва. Статуя мала би представляти короля на сторожі піраміди і єї святої око-

Посмертні оповістки.

— **Кароль Беднарський,** довголітний директор друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, упокоїв ся у Львові дня 23. с. м. в 63. році житя В. є. п.!

Телеграми

в дня 26. цвітня.

— **Відень.** (ТКБ.). З причини зближаючих ся виборів до державної ради, видав міністер Вайскірхнер до всіх почтових дирекцій відповідне пїсьмо, в якім радить скорє полагоджече всіх справ, що лучать ся з виборами.

— **Відень.** (ТКБ.). „Korr. Wilhelm“ доносить: Сербский король Петро прибуде 7. мая до Будапешту на два дні і буде офіційально на

лиці. Статуя Мицефіна, сина Егефрена, найде- на проф. Райснером, потверджує ту гіпотезу о стільки, що прикраса голови є тотожна з тою, яку має сфінкс і яка була тій епосі властива.

— **Торговля людским мясом.** Часописи до- носять з Токіо, що викрито там przypadково великий склад ріжнородного соленого людско- го мяса та маринованих людських язиків. Тор- говлю ведено вже від кількох літ. Мясо се купували переважно Китайці і Корейці, ува- жаючи его за лік. Погана та торговля будить страшу відразу, бо мясо те походило з мерців. Цілу службу похоронного уряду ареш- товано. Доси зголосило ся багато осіб зі скаргами, що те „мясо-лік“ нічого не пома- гало.

— **Против напливу студентів з Росії.** Бавар- ске міністерство просвіти видало розпорядок, який має на цілі охорону німецьких студен- тів техніки в Монахи перед напливом сту- дентів з Росії і балканських держав. Сей розпорядок постановляє, що в однім півроці не вільно прийняти більше студентів як їх ви- ступило в попереднім півроці. Студенти з Ро- сії можуть бути прийняті, если мають укінче- ну 8 кл. російську гімназію і були вже запи- сані на одну з російських технік, або если мають іспит, який би уважав їх до при- нятя на російську політехніку.

— **Народність Шопена.** В музичних кругах веде ся спір про се, чи великий композитор Шопен був Поляком, чи Французом. В часо- писі „Vie Musicale de Genéva“ містить п. Д. Бер- та (Французка) статю, в якій поручає Полякам, щоби пам'ятали про се, що композитор Шо- пен мав вправді матір Польку, але батька Лютаринця, не годить ся проте уважати его за виключно польського генія, лише за пів Поляка, а за пів Француза. Та із сям доказом не погодила ся польська півістка п. Ванда Ляндовска, яка виступила в „Merkure de Fran- ce“ із спростованем твердження п. Берти. Після п. Ляндовської прадід Шопена був Поляком, дворянином короля Станіслава Ліпциньского,

якому товаришив до Лютарингії. Около 1714. року одержав від короля привіл отворити в Нанси торговлю вином на сулку з земляком Ковальським. Як се було звичаєм, оба спіль- ники перевели своє назвище на французке і вино їх приняло марку Ferrand (коваль) et Chopin. Сан Миколая, Іван Яків Шопен, був сільським учителем, а его наймолодший син батьком Шопена. Сі документи, загалом мало звісні, мають спочивати в архівах міста Нан- си. Побачимо колись, по чи їй стороні слуш- ність, найпевніше по середині.

— **Дещо із статистики.** В Парижі відбула ся однодневна перепись населеня в марцо с. р. р. Отже після сеї переписи населене Парижа виносить 2,846.984 голов супроти 2,722.734 в марцо 1906. р.

Населене Японії дня 1. січня 1910. р. ви- носило після остаточного висліду 49,587,283 осіб, з чого 25,045,499 мужчин, а 24,541,884 женщин. Населене Формози виносило в сїм часі 3,303,572 голов, з того 77,925 Японців; Сахалін мав 25,427 мешканців. Дочисливши до сего 12 мільонів мешканців Кореї, що на- лежить „de facto“ до Японії, одержимо 65 мільонів людей замешкуючих японську державу, або переічно 30 мешканців на оден квад- ратовий кілометр.

— **Велике пожарище торфовищ.** В Англії лу- чив ся випадок, що живо нагадує сцени з ріж- них повістей про Індія. Ціла околиця між Йоркскіре а Лікольскіре станула в полемі- нях, а імено згоріли торфовища Торче. Огонь ширив ся дуже скоро завдяки кількодневій посусі. Ніякої перешкоди, навіть сїм метрів широкий рів не спинив шалючого огню. Зая- ді, лиси, вужі гонили, як шалені, щоби втечи перед смертю. Огонь на границі торфовищ погас сам собою.

— **Особливі муринські звичаї.** Італійський по- дорожник др. Рензо Розаті, який дуже довго пробував в Конго, подає вельми цікаві відом- ости про звичаї і релігійні понятя муринь- ских племен, доси ще нецивілізованих. Мого- ліси, здає ся, мають яексь понятє про перво-

родний гріх, бо вірять, що в кожній дитині і молодцеві пробуває злий дух, якого треба прогнати, заким сей молодець може бути при- нятий до якогось племені і заложить домове огнище. Моголіси вірять сильно, що злий дух мешкає в молодцеві і укриває ся під поста- тию птаха. Коли має наступити приняте мо- лодого чоловіка до суспільности, вступає ціле плем'я, уоружене в коли і кожний з меш- канців села ударяє молодця колом в живіт, доки він не спухне. Тоді перетинають спухли- ну живота, щоби злий дух міг оставити свій осідок, а деліквент хоронить ся далеко від людей, де лічить ся з рани і наслідків б'ятя. Многоподруже є дозволене і кожний мужчина може мати тільки жінок, кілько собі купить. Деякі багаті Моголіси мають по 300 жінок. Сей численний гарем не наражує однак на тоалетні видатки, бо найвишу прикрасу жен- щин становить брак зубів. Коли дівчина кін- чить 12 літ, виривають їй два горішні передні зуби, щоби могла подобати ся африканським „кавалерам“. Є се однак лише початок; бо найбільше чаруючі красоти повинні мати ли- ше половину зубів, а вільні місяці між зубами вважає ся за прикрасу і приману.

— **Хінська учена.** З Ляндона звіщають, що там перебуває тепер п. Ямей Кій, перша хінь- ска женщина, якій удало ся добути науковий степен на однім із університетів заходу. Ки- тайська учена записала ся перед 16 роками на університет в Новім Йорку і зложила доктор- ский іспит у висшій медичній школі для жен- щин, що є получений із сям університетом. Лікарську практику на Сході розпочала п. Кій наперше в Японії, звідки по якимсь часі по- кликало єї китайське правительство до північ- них провінцій, віддаючи в єї руки місію ме- дичного виобрановаженя женщин. Небавком по- став в Гіенцінг шпиталь і ряд аутік, а п. Кій почала працювати з великими успіхами над образованем великого гурта китайських догля- дачок. Завдяки єї праці Китай мав в однім році кількадесят женщин ознакомлених з практикою догляданя хорих, а більше чим 30

Китайок виславо до американських універси- тетів на студії. В будучім році має виїхати ще більше число учениць п. Кій. Як спасен- ною є діяльність сеї женщины в краю, де від- носни є дуже нещасливі, а чума тисячами забирає жертв, легко оцінити. Не дивно, що сю учену гощено в Ляндоні з почетом і признанем.

— **Біржеві спекуляції.** В останніх тижнях на віденській біржі піднесли ся акції фабрики Шкоди з 600 на поверх 800 К, а потім знова упали до первісної вартости. На тих спеку- ляціях деякі люди, ласі на гроші, потратили грубі квоти. Одна з таких спекулянтток, 48 лі- тна мільонерка Марія Вебер, втратила на тих акціях все майно — кілька мільонів і з роз- пуки відобрала собі жите.

Вісти торговельні і промислові.

**Тижневий звіт
Торговельної і промислової палати
про ціни збіжя і продуктів у Львові
від 17. до 23. цвітня 1911.**

за 50 клг.

Пшениця	11.75—12.00 К
Жито	7.30—7.60 К
Ячмінь броварняний	8.50—9.50 К
Ячмінь на пашу	8.20—8.50 К
Овес	8.50—8.75 К
Кукурудза	0.00—0.00 К
Гречка	6.60—6.80 К
Горох до вареня	9.00—13.00 К
Горох на пашу	00.00—00.30 К
Бобик	8.10—8.40 К
Конюшина червона	72.00—81.00 К
Конюшина біла	93.00—102.00 К
Конюшина шведска	65.00—75.00 К
Тимотка	45.00—55.00 К
Ріпак зимовий	13.00—13.25 К
Насінє конопл.	00.00—00.00 К
Хміль старий	120.00—130.00 К
Хміль новий	00.00—0.00 К

Надіслане.

(За сю рубрику редакция не одвічає).

Оголошене.

Для віддання в підприємство будови Ін- ституту жіночого під зарядом СС. Василянков в Станіславіві, оголошує ся отсим конкурсе через письменні офертї.

Речинець вношень до дня 1. мая с. р. до год. 12. в полудне.

Пляни і кошториси можна переглянути кожного дня в канцелярії гр.-кат. уряду паро- хіального катедр. при ул. Липовій ч. 14. межи годиною 10. и 12. перед полуднем, і 3. а 6 по полудни.

о. Гордівський катедр. парох.

Дяк іспитованим, середних літ, голос красний, здібний дірігенс хору вотного, грає на органах, скрипці і пр. і пр. прийме посаду найрадше в найбільшій місті, або меншій з від- повідними школами.

Зголошеня в тій справі приймає: Д. Каміньський, Більче золоте, почта в місци. (1—5)

Наша руска робітня

склад Церковних приборів

Василя Дудкевича

Станіславів ул. Бельведерска ч. 4.

Великий склад пауків, ліхтарів, чаш, фан, хо- ругов, прапорів. Приймає всякі відновленя як чаш, пауків, ліхтарів, Евангелій в огни золо- чені і сріблені чаші від 16 до 24 К.

(1—3)

Хлібороби!

Купуйте лише найлучші

Коси

марки „Комет“

котрі можна дістати під гваранцією лише у

Ф. Ст. Махека

в Людвиківці 77 коло Делини (Галичина).

Цінники даром. (1—3)

Посада дядка

до обнятя від неді- лі Томіної в Мч шкові. Зголошеня з долученем марки на від- повідь слати на адресу: Гр.-кат. Уряд парох. в Мишкові, п. Більче золоте.

Асекуруйте своє майно від огню в „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тіль- ки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чи- стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви- носить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шко- ди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двоє господарів на оціни- телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кіянцем 1910 року 3,052,250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на жите у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, по смертні капиталі, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою опла- тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Ол. Барвіньский, Историчний огляд заспо- вин Народного Дому у Львові (наоснові же- рел). — Ціна 80 сотяків.

Ол. Барвіньский, З останніх десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listy Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніциньского Байди. Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердеш- ного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Сноворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймицька, повість. — 60 с.

Княгиня — 30.

Можна дістати через адміністрацію „Ру- слана“ або в книгарні Н. Тов. ім. Шевченка.

Проф. Ратіров, повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Іов, переспів П. Ратая. — 1 К.

І. Шевченко яко „атвіот“ та поет „ненави- сти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робо- та. (Дві відповіді клеветникам Шевченка). Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Ціна 10 с.

Др. Богдан Барвньский:

Зїзд галицького князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Исто- рично-критична аналїза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 10 сот.

Прешбурський зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрійського безкоролїва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Ли- товско-русий. Исторична монографія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Klejstutowicz, książę starodub- ski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Vogrodzicza dzwiczca а историчні ви- сновки а ра Щурата. (В інтересі историчної пра- вди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Историчні причинки. Розвідки, замїтки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Историчні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8° ст. X+94. — Ціна 1 К 50 с.

Историчний розвій імени українсько-рус- кого народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Ці- на 40 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім Шевченка у Львові, Ринок 10.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова вирходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	50:10
Кракова	7:27	10:10	1:15 B	8:40	30:2
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рава рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 K	5:00	9:26 K	10:07K
Любіня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40P
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55A
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39A

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:59
Станіславова	—	—	2:52	—	—
Коломиї	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Рава рускої	7:34	—	2:30	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	7:34	—	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
З Підзамча о:					11:32
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	11:35A
Винник	—	—	1:30	—	—
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	1:49	—	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.

A = лише в середі і суботи, — B = в день перед кождою неділею і сьвятями обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і сьвяті обох обрядів

